

Karin Hedeklint
Avdelningen Regioner och miljö, SCB

Möte i användarrådet för statistik över mark- och bebyggelse

8 oktober 2020

Närvarande:

Olov Schultz, Boverket, ordförande
Eva Liedholm Johnsson, KTH Fastighetsvetenskap
Fredrik Isaksson, Byggföretagen
Hanna Ridefelt, Formas och Regeringskansliet
Helen Ekstam, Regeringskansliet
Henrik Weston, Länsstyrelsen i Stockholms län
Jan-Ove Östbrink, Sveriges kommuner och regioner (SKR)
Jessica Svännel, SLU Alnarp
Marika Ström, Lantmäteriet
Olle Samuelsson, IQ Samhällsbyggnad
Peter Möller, Region Dalarna och RegLab
Ragnar Bengtsson, Hyresgästföreningen
Roger Gustafsson, Boverket
Thorbjörn Nilsen, Sveriges allmännyttan (ersätter Sara Klinga)
Tor Borg, Boverket (föredragande pnt 7.)
John Hellman, Boverket (föredragande pnt 9.)
Maya Östberg, Lantmäteriet (föredragande pnt 9.)

Från SCB

Christina Eklom, RM/SBT
Karin Hedeklint, RM/SBT
Lovisa Sköld, BV/EV
Mikael Schöllin, RM/LEDN
Marie Haldorson, S (föredragande pnt 6.)
Jerker Moström, RM/SBT (föredragande pnt 10.)

Förhinder:

Sara Klinga, Sveriges allmännyttan
Tomas Ernhausen, Fastighetsägarna

1 Mötet öppnas

Ordföranden Olov Schultz hälsade välkommen och öppnade mötet. Det gjordes en genomgång av formerna för rådets första digitala möte.

2 Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes utan ändringar.

3 Mötesanteckningar från föregående möte

Inga synpunkter på anteckningarna. De godkändes och lades till handlingarna.

4 Nästa möte

Datum för nästa möte är den 16 mars 2021. Preliminär tid är kl. 10:00-15:00. Mötet blir digitalt.

Förslag på ämnen vid nästa möte:

- Trångboddhet: Uppföljning av diskussion från föregående möte, med fokus på metoder för att mäta trångboddhet.
- Kommersiella fastigheter. Statistik som är på gång, enligt bestämmelser på EU-nivå. Diskussion om vad statistiken bör innehålla och hur det kan mätas.
- Användarbehov för SCB:s statistik. Diskussion med SCB:s kommunikationsavdelning. Inklusivt diskussion om behov av snabbare statistik, till exempel i form av kortare framställningstid.

5 Bordet runt

Rådets ledamöter berättar kortfattat om nyheter i sin organisation, samt kommenterar utskickade lägesrapporter.

Lantmäteriet

Medarbetarna arbetar på distans så mycket som möjligt och resor har i största möjliga mån begränsats på grund av pandemin. Myndigheten når ändå sina uppställda mål.

Återrapportering från regeringsuppdrag:

1. En ny nationell geodatastrategi har tagits fram under vår och sommar, i nära samarbete med medlemmarna i geodatarådet. Alla generaldirektörer som hör till rådet har skrivit under strategin. Nästa steg är att ta fram en handlingsplan för realisering av målen. Ett beslut vid årsskiftet planeras, så att arbetet kan starta under 2021.
2. Etablera digital infrastruktur för nationellt tillgängliggörande av digitala data: Först ut i arbetet är byggnader och detaljplaner, vilket rådet får höra mer om senare på detta möte.

Kommentar på SCB:s lägesrapporter: Spännande att se vilken ny statistik som har publicerats under ”Corona i statistiken”.

Region Dalarna och RegLab

Liksom några andra regioner i Sverige tar Dalarna fram en ny regional utvecklingsstrategi. Det görs även nationellt. Mycket fokus på hållbarhet i strategierna.

Nya EU-program är på gång, i form av nya fonder.

Som en konsekvens av pandemin har det krävts fler avrapporteringar för tjänstemännen. Det har ofta varit svårt att samla in statistik från myndigheter. Men SCB får bra vitsord för sin statistik med nedladdningsbara data. Regionen hoppas på ökat samarbete mellan de statistikansvariga myndigheterna, för att fler myndigheter ska förbättras avseende tillgänglighet för data och statistik.

Ytterligare pandemi-konsekvenser är ett hårt tryck på bygglov den senaste tiden. Regionen ser även att arbetslösheten bland utomeuropeiskt födda inte har ökat i samma utsträckning som den inrikes födda. Så är inte fallet i andra regioner. Besöksnäringen har det svårt.

Kommentar på SCB:s lägesrapporter: Glädjande med det pågående arbetet med öppna data. Även glädjande att se SCB sträva efter minskad uppgiftslämnarbörda.

Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Pandemin har påverkat organisationens fokus. Sedan i mars har SKR hjälpt medlemmarna att hantera krisen. En särskild krisorganisation har arbetat med det, bland annat genom att lämna underlag till regeringen om vilka resurser Sveriges kommuner och regioner behöver.

Nu ser man ett minskat skatteunderlag i landet. Det är dock inte så kraftigt som man befarat. Samtidigt lider medlemmarna av intäktsbortfall inom många områden, till exempel kollektivtrafik och kultur- och fritid. Det har det krävts extra resurser inom vård- och omsorg. Regeringens anslag räcker inte till att täcka upp för det.

SKR ser att investeringsviljan har minskat, till exempel i bostadsbyggandet. Det kan märkas på sikt, både för samhällsfastigheter och för bostäder.

Tillsammans med Boverket och Lantmäteriet arbetar SKR vidare med digitalisering.

Det har kommit många intressanta utredningar, till exempel om beräkning av bostadsbrist, typhusutredningen, utredning om bostadssociala frågor och bygglovsutredning. Se även SKR:s rapporter:

- <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-832-6.pdf>
- <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-895-1.pdf>
- <https://webbutik.skr.se/bilder/artiklar/pdf/7585-882-1.pdf?issuysl=ignore>

Byggföretagen

Konjunkturprognosen publiceras den 21 oktober. Enligt prognosen är läget bättre för bostadsbyggande, jämfört med den prognos som publicerades i maj.

Avtalsrörelsen är på gång. Den blev uppskjuten på grund av pandemin.

Hyresgästföreningen riksförbundet

Utredning av fri hyressättning i nyproduktion. Det är organisationens största aktivitet under det kommande halvåret.

Ny rapport finns nu om finansiering av nya bostäder. Där diskuteras hur det skulle kunna se ut och hur kostnader kan minska.

Arbetar med en enkätundersökning riktad till allmänheten, om bostadspolitiska åsikter.

Fler rapporter är på gång, bland annat en nordisk rapport.

KTH, fastighetsvetenskap

Pandemin har påverkat undervisningen på KTH, som har fått ändra rutiner för undervisning och tentamina. Mycket fokus har legat på hur undervisning ska kunna levereras. Nu har campus öppnat, vilket ställer krav på rutiner för verksamheten där. Endast vissa elever har undervisning på plats och den är då anpassad till gällande riktlinjer för minskad smittspridning.

Många kurser är fulltecknade. Till exempel läser fler studenter än vanligt tekniskt basår. Det genomförs nu som särskilda digitala kurser.

Kommentar på SCB:s lägesrapporter: Intressant läsning. Den skickas vidare till kollegor som jobbar med bostadsforskning med mera.

Regeringskansliet, näringsdepartementet

Regeringskansliet har nyss fått igenom budgeten, samt en extra ändringsbudget. Det är mycket fokus på pandemirelaterade frågor där. Nyheter i budgetpropositionen inom området byggande är bland annat:

- Ökat anslag i investeringsstöd. Ska möjliggöra beviljning av fler byggprojekt.
- Återreviderat stöd till fastighetsägare för bland annat energiförsörjning i flerbostadshus. Det är ett treårigt projekt.
- Uppdrag till Boverket att utreda ”business improvement districts”. Vad finns det för hinder för att införa det i Sverige?

Pågående utredningar:

- Social bostadsförsörjning
- Frågor som rör allmännyttan
- Jämlikhetskommissionen, som har en stor förslagsdel på bostadsområdet.

Under 2021 kommer ett stöd till utemiljöer i utsatta områden. Det ska hanteras av Boverket. Remissvaren på stödet hanteras nu. Stödet riktar sig till kommuner och andra fastighetsägare. Ska främja gröna och trygga samhällen och rikta sig särskilt till områden med socioekonomiska utmaningar. Det är en kombination av tidigare liknande stöd.

IQ Samhällsbyggnad

Den årliga utlysningen av medel att söka öppnar i november.

Väntar på forskningspropositionen, som de har jobbat mycket med inom sitt sektorsområde. Ser att det görs en satsning på det i nya budgetpropositionen. Forskningspropositionen kommer att visa hur medlen ska fördelas.

Deltar i Boverkets projekt ”Möjligheternas byggregler”, där IQ Samhällsbyggnad ska bilda ett regelforum tillsammans med andra organisationer. Bland annat Boverket och SIS ska ingå där.

Boverket

Pandemin har påverkat myndighetens arbete, bland annat med distansarbete och att det har inkommit många PBL-relaterade frågor.

Boverket jobbar vidare med digitalisering, som presenterades senare under mötet.

Det pågår ett omställningsarbete i och med att flera större uppdrag löper ut och man därför behöver anpassa verksamheten. De uppdrag som löper ut handlar om PBL, digitalisering och god inomhusmiljö.

I den nya budgetpropositionen får Boverket årliga medel för att fortsätta främja digitalisering inom samhällsbyggnad.

Kommentar på SCB:s lägesrapporter: Boverket undrar hur SCB gått vidare med de rekommendationer som utvärderingen av statistikprodukterna "Nybyggnad av bostäder" samt "Bygglovsstatistik för bostäder och lokaler" resulterade i. SCB blev rekommenderade att se över modellen för uppräknings av eftersläpningen som sker i inrapporteringen, samt att analysera revideringarna över tid från preliminära till slutliga uppgifter. SCB svarar att de återkommer till det när de har kommit längre i arbetet med dessa rekommendationer.

Formas

Formas representant i rådet har en tillfällig tjänst på Regeringskansliet, men förmedlar ändå följande information från Formas:

Nästa vecka genomförs "Mål 11-veckan", avseende Agenda 2030:s 11:e mål. Det görs i samverkan med en rad andra myndigheter som ingår i Rådet för hållbara städer, bland annat Boverket.

<https://formas.se/analys-och-resultat/seminarier/2020-08-25-mal-11-veckan.html>

Sveriges allmännytta

De allmännyttiga bostadsbolagen har klarat pandemin bra, avseende att hyror har blivit betalda. Däremot har utbildningar och konferens fått ställas in, vilket har drabbat delar av organisationen. Det har påverkat intäkterna trots en övergång till digitala medier.

Det har tillsatts en kommission som tittar på hyressättning samt om geografiskt läge och kvalitet har rätt tyngd i hyressättning.

Deltar i de pågående trepartsdiskussionerna, där även Fastighetsägarna och Hyresgästföreningen ingår.

Samlar in ekonomisk statistik från medlemmar. Det ser stabilt ut, men byggkostnader fortsätter att öka. Det påverkar underhållskostnader av fastigheter, trots ränteminskningar.

SLU Alnarp

Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning arbetar med två nya program, vilka tidigast kan vara igång från 2022:

- "Food and landscape", som ska handla om matproduktion och landskap.
- "Forest and landscape", som ska ha fokus på stadsnära skog.

Har publicerat rapporten "Monitoring urban green spaces in Sweden", som handlar om hur man kan övervaka grönytor. Bland annat diskuteras det hur SCB-statistik kan användas för att möta dessa behov i samhället. <https://pub.epsilon.slu.se/17072/>

Under det senaste halvåret har man anpassat undervisning och tentamina till verksamhet helt eller delvis på distans. Man har verksamhet på campus vid behov och om det är möjligt är man utomhus. Undervisning som måste bedrivas inomhus sker vanligtvis digitalt.

Skolan har ett samarbete med Trafikverket avseende "Landskap och trafikinfrastruktur".

Länsstyrelsen i Stockholms län

Henrik Weston på Länsstyrelsen i Stockholms län är rådets nye länsstyrelserepresentant. Han arbetar på samhällsbyggnadsavdelningen, framförallt med bostadsförsörjning, där man använder mycket statistik från SCB. Avdelningen tittar på hur länet utvecklas, vad för bostäder som behövs och ger stöd till kommuner i dessa frågor.

Länsstyrelsen är sedan lång tid i stabsläge på grund av den pågående pandemin. Flera medarbetare har fått byta arbetsuppgifter, för att det behövs arbetskraft till pandemirelaterade uppgifter. Man har även rekryterat nya personer på grund av det.

Det är ett stort fokus på pandemin på alla länsstyrelser i landet. De har fått kliva fram i sin roll som regionalt beredskapsansvariga och samarbetar med landets regioner.

6 Öppna data på SCB

Marie Haldorson, SCB

För SCB är öppna data sådana data som vem som helst fritt får använda, återanvända och distribuera. Där ingår framförallt statistik, men till viss del även mikrodata i register. SCB har även öppna geodata.

Utvecklingen av SCB:s öppna data är en del av myndighetens övergripande strategi för utveckling framåt. Inriktningen är att vara generös med öppna data, genom att statistik i regel publiceras öppet. Data i standardiserade avgiftsbelagda uppdrag bör läggas ut som öppen data.

Öppna data ställer krav på kvalitet, dokumentation, med mera. SCB:s öppna data har licens CCBY, vilket innebär att de fritt får användas och spridas, under förutsättning att SCB anges som källa.

Som nationell samordnare av den officiella statistiken vill SCB verka för mer öppna data i hela systemet för officiell statistik, där alla statistikansvariga myndigheter ingår.

Myndigheters öppna data ska publiceras på www.dataportal.se. Portalen används av utvecklare som vill kunna sammanvända uppgifter från flera olika källor.

Inom det här området är detta på gång just nu:

- Arbete för att öka användningen av API:er, i bland annat SCB:s interaktiva statistikdatabas på webben.
- Visualisering av statistik, framförallt i karttjänster. Visualisering blir allt viktigare när statistik finns tillgänglig på låg regional nivå.
- Det kommer ett EU-direktiv som pekar ut särskilt värdefulla datamängder som bör vara öppna. Det omfattar bland annat uppgifter från SCB:s företagsregister, vilka är belagda med avgifter idag. SCB behöver extra anslag för att kunna publicera dem öppet.

Se även: <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/>

Kommentarer från användarrådet:

- Statistik över bostadsbyggande som nu kommer per kvartal, finns det planer på att publicera det månadsvis istället? SCB svarar att de kommer att titta på den frågan och undersöka om det är möjligt inom budget.
- Fråga om statistik som presenteras efter ämnesområde. SCB svarar att de ser över ämnesområdena just nu, se senare punkt på dagordningen.
- Det är ett väldigt bra och angeläget arbete som SCB gör. Bra att data och analyser finns på kommunnivå.
- Angående befolkningsuppgifter om var folk bor, vad är möjligt att göra för att utveckla den statistiken? SCB svarar att de välkomnar alla initiativ för att göra statistiken bättre. En heltäckande folkräkning, som inkluderar besök i hemmet, är dock för dyrt och kommer inte att genomföras. Istället tittar man på alternativa metoder, framförallt att förbättra den befintliga folkbokföringen, som Skatteverket ansvarar för.
- Finns det planer på mer öppna data från SCB? SCB svarar att de mest använda data redan har lagts ut. Arbetet fokuserar nu på att marknadsföra dem, genom att visa var de finns och hur de kan användas. Men det tillkommer kontinuerligt nya öppna data i takt med att statistiken utvecklas. Det pågår även ett arbete med att äska medel för att kunna öppna företagsregistret.
- Är inte arbetsförmedlingen en statistikansvarig myndighet? SCB svarar att den inte är det, men det pågår ett samarbete mellan myndigheterna avseende arbetsmarknadsstatistiken. Det är dock inget aktivt samarbete kring arbetsförmedlingens

statistik som öppna data. De förmedlar sina data på andra sätt och SCB använder den i sin statistikproduktion.

- När kan företagsdata bli öppet och vilket är det största hindret mot det? SCB svarar att det fattas ett beslut på EU-nivå till våren, avseende prioriterade datamängder. Sedan har medlemsländerna två år på sig att implementera reglerna. Det största problemet är finansieringen av data.

7 Definiera och beräkna bostadsbrist

Tor Borg, Boverket

Tor Borg redovisade resultatet från Boverkets regeringsuppdrag att lämna förslag på hur återkommande bedömningar av bostadsbristen ska utföras. Tor har varit projektledare och Oskar Gramstad har deltagit i arbetet.

Syftet med arbetet har varit att beskriva hur bostadsbrist återkommande kan beräknas och presenteras. Enhetliga begrepp behövs då. Det ska vara kvalitativa mått som kan användas som beslutsunderlag. Man har bejakat hushåll med begränsad ekonomi.

Tre viktiga vägval i arbetet:

- Boverket har inte tagit fram något ytterligare mått på bostadsbrist. Man har istället räknat hushåll med brist på tillräcklig boendelösning.
- Man har utgått från behov, inte efterfrågan. Metoden ska avspegla det sociala perspektivet.
- Definition av bostadsbrist: Uppstår när ett hushåll saknar rimlig bostad. Det gör det till ett binärt mått, där man antingen har en rimlig bostad eller inte.

Vad är då en rimlig bostad? Boverket har definierat olika kriterier utifrån befintliga lagar, riktlinjer, med mera. Tillgång till data sätter dock gränser för vad som kan mätas. De register de har haft tillgång till har bland annat varit lägenhetsregistret, folkbokföringen och inkomstregistret. Kriterierna omfattar en minsta bostadsyta, men även geografiskt läge, materialstandard, hur lång tid man vet att bostaden kan disponeras, samt rimlig tid för att hitta en ny bostad. Ett ensamt kriterium behöver inte leda till bostadsbrist, men en kombination av flera kan göra det.

Analysen av kriterierna ger mått, såsom fuktproblem, trångboddhet och långt pendlingsavstånd. Beräkningar görs utifrån tillgängliga data. Om data saknas används schabloner, till exempel yta per person istället för antal rum per person. Boverket hade dock önskat bättre dataunderlag, om till exempel inneboende och hemlöshet.

Metoden visar antal hushåll som inte uppfyller sina behov avseende bostad. Den visar inte hur många bostäder som saknas. Metoden öppnar därmed upp för fler lösningar än att endast bygga nya bostäder.

Modellen redovisar inte en ensam siffra, utan flera utifrån flera perspektiv. Det gör modellen mer anpassningsbar utifrån användningsområde, samt mer flexibel för förändringar. Modellen fångar däremot inte upp specifika grupper med specifika behov, till exempel specialbostäder för äldre.

Resultatet visar att 10 procent av hushållen är trångbodda. Det har ökat mest i storstadsområden. Hushåll med ansträngd boendeekonomi utgör 5 procent. Det har minskat och har en större geografisk spridning över landet.

Se även: <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2020/matt-pa-bostadsbristen/>

Kommentarer från användarrådet:

- Ett stort antal hushåll uppger att de har fuktproblem i bostaden. Det visar att det finns stora problem med underhållet i bostadsbeståndet. Boverket svarar att de håller med om att det är en hög siffra, men att den bygger på en subjekt bedömning av de svarande. Det har inte gjorts några kontrollmätningar. Andelen hushåll som anger fuktproblem har varit stabilt högt under flera år. Det är ännu högre i andra länder.
- Hur definieras ett hushåll i utredningen? Boverket svarar att det har varit personer folkbokförda på samma adress.
- Hur mäts avståndet mellan bostad och arbete? Boverket svarar att de har mätt fågelvägen mellan koordinater för bostad och arbete. Är det mer än 8 mil, räknas det som långt. Är det mer än 21 mil, är problemet förmodligen löst med veckopendling eller liknande. SCB informerar att de mätt vägvstånd mellan bostad och arbete i ett uppdrag. Vid jämförelse mot fågelavstånd såg man att det var stora skillnader i tid, särskilt i norra Sverige.
- Fångar ni unga vuxna som bor hemma hos sina föräldrar? Räknas det som ansträngd ekonomi, eftersom de inte har råd att efterfråga en egen bostad? Boverket svarar att det har diskuterats i arbetet. Hyresgästföreningen informerar att de mäter detta vart annat år i rapporten "Unga vuxna".
- Hyresgästföreningen tycker att utredningen ger för höga siffror. De är oroliga att de verkliga problemen därmed försvinner. Till exempel är de ekonomiska gränsvärdena för snåla. Boverket svarar att det är en berättigad kritik.
- Länsstyrelsen tycker att resultatrapporten är bra, med en tydlig metodbeskrivning. De saknar dock en diskussion om personer som vill flytta till regioner där det är svårt att hitta bostad till

en rimlig kostnad, trots att man redan har ett jobb. Det är framförallt ett problem i storstadsregionerna.

8 Förslag till ändringar i statistikområden

Karin Hedeklint, SCB

Det genomförs nu ett arbete med att se över "Förordning (2001:100) om den officiella statistiken", avseende de ämnen och områden som definieras i förordningen. På SCB:s webbplats presenteras den officiella statistiken utifrån den sortering som görs i förordningen. Det här är därmed en viktig fråga för statistikens tillgänglighet.

Översynen ska belysa behov av förändringar för att förbättra den officiella statistiken ur ett användarperspektiv. Tre aspekter ska beaktas:

1. Relevans: Statistiken ska kunna anpassas till omvärldsförändringar och behov.
2. Jämförbarhet och sammanvändbarhet: Avgränsa områdena för att underlätta jämförelser mellan statistikområden.
3. Tillgänglighet och tydlighet: Benämna områdena tydligt.

Arbetet görs etappvis av alla statistikansvariga myndigheter, med SCB som samordnare. Styrgrupp är Rådet för den officiella statistiken (ROS).

Här presenteras SCB:s förslag för statistik över boende, bebyggelse och markanvändning. Den är idag uppdelad på flera olika ämnesområden. Statistik över markanvändning redovisas under rubriken Miljö, vilket gör den svår att hitta eftersom stora delar av statistiken handlar om bebyggelse. Statistiken över Hushållens boende är idag placerat inom ämnet Befolkning. SCB föreslår att den här statistiken sorteras in i ett gemensamt ämne som benämns "Boende, bebyggelse och mark". Där delas statistiken in i sex olika områden, med två till sex statistikprodukter var.

Förslaget antas ge följande konsekvenser för användarna:

1. Relevans: Bredare innehåll i områden ger utrymme för ny statistik.
2. Jämförbarhet och sammanvändbarhet: Sambandet mellan markanvändning, boende och bebyggelse tydliggörs och leder till ökad sammanvändning.
3. Tillgänglighet och tydlighet: Minskat antal produkter per område ger bättre överblick på webben. Kortare benämningar av områden. Bättre placering av markanvändning.

Kommentarer från användarrådet:

- Enbart positiva kommentarer från rådet.

- Länsstyrelsen ifrågasätter hur SCB definierar och beräknar fritidshus. SCB återkopplar till länsstyrelsen om det, efter mötet.

9 Digitalisering av detaljplaner och samhällsbyggnadsprocessen

John Hellman, Boverket och Maya Östberg, Lantmäteriet

Regeringen har gett Lantmäteriet och Boverket i uppdrag ta fram en lösning för digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen. Byggnader och detaljplaner anses ge bäst effekt att ges ut digitalt, därför inleds arbetet med dem.

I arbetet har man testat gällande detaljplanestandard, för att se om den håller måttet för digitalisering. Det har gett ändrade föreskrifter för detaljplaner, för att ge rätt förutsättningar för digitalisering. I arbetet har man haft mycket samarbete med andra aktörer, inklusive referensgrupper med kommuner. Man har även tittat på hur andra länder gör, till exempel Norge. Man samarbetar även med flera systemleverantörer.

Den nya specifikationen för detaljplaner innehåller hela livscykeln för en detaljplan. Den laga-kraft-vunna planen är i fokus. Där finns bland annat krav på geometrier, informationsmängd, hänvisningar till relaterade dokument och externa referenser, samt viktiga datum.

Den nya planbeskrivningen inbegriper krav på innehåll, funktionalitet och digitala dokument. Den beskriver hur informationen ska struktureras i det nya systemet. Till exempel kan rubriker taggas till textstycken i planen.

Den 1 oktober kommer handledning för grundkarta i beslutad form. Från den 1 januari 2021 ska plattformen kunna ta emot detaljplaner. Från den 1 juli 2021 ska den kunna ta emot byggnadsbeskrivningar. Från den 31 december 2021 är det skall-krav för detaljplaner och planbeskrivningar. Enligt ett strategiskt mål ska även marktäckedata omfattas vid 2022.

Se även:

- <https://youtu.be/J1RchVGrSRw>
- <https://youtu.be/SOZgM1GYuNg>
- <https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/forfattningssamling/gallande/boverkets-foreskrifter-20205-om-detaljplan/>
- <https://www.boverket.se/sv/lag--ratt/boverkets-remisser/aldre-remisser/remiss-forslag-till-boverkets-foreskrifter-och-allmanna-rad-om-planbeskrivning/>

Kommentarer från användarrådet:

- Det är bra om geometrier valideras för att undvika geometriska fel såsom "self-intersect". Även bra om det kan göras andra typer av valideringar så att data inte saknas. Lantmäteriet/Boverket svarar att det finns regler i plattformen som gör att det inte går att ladda upp data som bryter mot vissa krav. Till exempel är self-intersect inte tillåtet. Det kan bli en utmaning när äldre planer ska digitaliseras. Vissa krav är mer tvingande än andra, vilket definieras i lagstiftningen.
- Finns det några erfarenheter från andra länder avseende digitala detaljplaner? Lantmäteriet/Boverket svarar att Norge har det, men under en annan lagstiftning. Det gör det svårt att jämföra rakt av. Nederländerna har krav på digitala detaljplaner, men enligt ett helt annat regelsystem. Planbeskrivning verkar inte finnas digitalt i andra länder.
- Finns det någon uppskattning av hur redo kommunerna är för omställningen? Vet ni hur många kommuner som kommer ha stora utmaningar med att genomföra arbetet? Lantmäteriet/Boverket svarar att de saknar siffror över det, men utifrån yttranden som de har fått in, verkar de flesta vara "mentalt" redo. Samtidigt är flera oroliga över tidsaspekten, som innebär att de behöver upphandla och implementera detta under ett år. Mindre resursstarka kommuner är oroliga för de ekonomiska aspekterna av det. Det finns resonemang kring dessa frågor i konsekvensutredningarna till båda föreskrifterna.

10 Nya statistikmöjligheter med digitala detaljplaner

Jerker Moström, SCB

SCB spekulerar i vad som kan komma att vara möjligt i framtiden, avseende statistikproduktion med hjälp av de nya digitala detaljplanerna. Med nya data kan det bli möjligt att ge en mer heltäckande bild av det planerade statistikområdet "Styrning och planering av markanvändning". Idag har SCB statistik över mark som skyddas av olika instrument för naturskydd. Vissa uppgifter finns även om riksintressen och fornlämningar.

Idag saknas den möjligheten på grund av brist på data och bristande kvalitet i befintliga data. Det omöjliggör samkörning av datakällor för att skapa statistiken. Det går att få fram statistik över enkla arealer, via Boverkets basuppgifter. Men det behöver fyllas med innehåll för att besvara de frågor som användare har.

Data över beslutat strandskydd saknas, trots att det är mycket efterfrågad statistik. SCB beräknar idag schablonen "strandnära zon", vilket är en zon på 100 eller 300 meter från vattenyta, oavsett om det finns ett strandskyddsbeslut där eller ej. Då missar man att räkna bort

detaljplaner som utsläcker strandskydd. Ibland kan endast en del av en detaljplan utsläcka strandskyddet. Därför är det viktigt att SCB får tillgång till data med all information. De digitala detaljplanerna ökar möjligheten för korrekt beräkning av detta.

Rådet fick se några exempel på hur den nya informationen kan användas i statistikproduktionen i samkörningar med andra källor, till exempel med Nationella marktäckedata.

SCB:s slutsats är att de ser digitala detaljplaner som en viktig pusselbit för att beskriva instrument med påverkan på markanvändningen. Det ökar möjligheten att använda planerna i sig och att samköra dem mot andra data. Historiken är dock viktig för heltäckande studier och för att kunna skapa tidsserier och förändringsstudier.

11 Summering och avslutning

Ordföranden summerade och avslutade mötet.